

En virtuel kurators støvede beretning i nærheden af en kunstnersammenslutning

Guirlanden er på sporet i kunstens bygning. Det har sammenslutningen af Aarhusnære kunstnere været siden 1968. Nu er de der igen, tilbageskuende og fremadskuende ved blot at holde skruen i vandet. New G for nyt gear, hverken højere eller lavere, men et andet. De vil selv, de vil denne gang ikke have en kurators velmenende hånd til at flytte brikkerne. I 2013 insisterer de fjorten udstillende kunstnere på, at deres materiale er nok til sandheden, som Peter Laugesen omtalte kunsten i 1993, hvor sammenslutningen havde 25 års jubilæum. Tyve år efter er gruppen rede til en diskussion om rollefordelingen. Er der sket noget i de tyve år? Ja, skriver Guirlanden i deres ansøgninger. Der er trådt en anden velmenende auteur ind på scenen, kuratoren, der på trods af det gamle navn, udfordrer rollefordelingen mellem kunstner og formidler: "... man kan hævde, at selve kunsten er blevet en subgenre under det "kuratoriske", og at kuratorerne er blevet de nye egentlige kunstnere".

Det fremmede subjekt, kuratoren, udfordrer gruppens egenforståelse, der historisk set har haft kollektivet som kuraterende princip. For Guirlanden blev "frodighed", "flid" og "sammenhold" de første selvbeskrivende ord som gruppen delte ud i 1968. På godt og ondt har sammenholdet været det filter, som materialet skulle igennem for at nå sit publikum. I samarbejde med institutionerne (væsentligst Kunstbygningen) naturligvis og de hvide rum.

67 kunstnere har gennem 45 år udstillet på en eller

flere af Guirlandens 47 udstillinger. I den forstand har gruppen levet op til sit navn. Det har ikke været et forum for rebelske kunstnere, der udfordrede ritualerne, andre end sine egne. Alligevel er de en slags diskrete anarkister fra Aarhus og omegn, der løber ved siden af hinanden uden at have brug for en træner til at assistere.

Guirlandens aktivister vil fortsat selv. De vil sammen og hver for sig løfte det op i øjenhøjde, som skal undersøges. Det er deres etiske princip. Det er sympatisk, fordi de er vedholdende. Og fordi de insisterer på, at materialet i Aarhus er interessant.

Ser man bort fra kunstnersammenslutningers anakronistiske tendenser, er deres aktiviteter rene bevisenheder: kunstnere og deres kunst. Hvis kuratering ikke skal bryde det princip, må kuratoren på den ene eller anden måde følge sig, fordi det ligger i kortene, at enhver over- eller underbygning bliver en modstand mod det selvberørende og selvdriftende gruppeprincip. På trods af den magtudøvelse som kuratorrollen er et udtryk for, må magten i kompagniskab med sammenslutningens eget kuraterende arbejde.

Måske er der noget *detached* over hele konstruktionen mellem kuratering og kunstnersammenslutninger, et begreb Kim Grønberg har kredset om i sine forberedelser til udstillingen. Kunstkataloget, også dette, er det håndgribelige eksempel. Altid med på sidelinjen, som et vedhæng der med sin blotte tilstedeværelse opfylder sit ærinde. For kuratoren er kataloget rapporten, der udstiller visionen; som virksomheden sit forgyldte årsregnskab.

Her er det vendt på hovedet, kurateringen følger efter visionen, der ikke er nedskrevet af nogen.

I 2013 er samarbejdsaftalen mellem gruppen og kuratoren diskret, uformel og virtuel.

Virtuel kurator

Kunstnersammenslutningen hyrede mig som virtuel kurator¹ foråret 2012. Gruppen havde brug for en ledsager i processen frem mod udstillingen i Kunstbygningen 2013. Jobtitlen udtrykte præmissen klart: Jeg var uden egentlig indflydelse på arrangementet. Jeg skulle ikke påtage mig en iscenesættende funktion. Det sørgede gruppen selv for. Deres kuraterende princip var selv at bære brændet ind. Den virtuelle rolle bestod i at være det andet sted, hvor noget udtalt kunne indtræffe – ved siden af. En person som kuraterede deres kommende udstilling med et potentiale.

Et moment for en tavs samtale om kuratering. Måske uden tale, blot en tilstedeværelse af et subjekt som tog gruppens udfordring alvorlig, at lade kurateringen passe sig selv.

Jeg lånte princippet "at være i nærheden". Jeg besøgte kunstnerne én for én med det blotte udgangspunkt at være til stede på den ene eller anden måde, både ved siden af den enkelte og ved siden af gruppen som helhed.

Undervejs blev princippet illustreret som en model – en buk. Bukken står på udstillingen, forudsigtelig med sine fire ben på en fast bund. Den savner kun en mod- eller genpart for at kunne håndhæve sit ærinde som iscenesætter af et oppebærende po-

tentiale. Bukken holdes oppe af et andet oppebærende princip. Hvordan kunne det være anderledes?

Arbejdet

I løbet af perioden frem til udstillingen inviterede kunstnerne mig hjem i deres værksteder. Gæstfriheden var slående, først og fremmest fordi deres arbejdsprocesser var som åbne stuer, hvor jeg blev budt på mad og drikke, som om mellemregningerne var påfyldning af blodsukker i åben proces. Jeg mærkede ofte de personlige frustrationer og kunstnernes forskellige ansatser til at håndtere de endnu ikke ankomne stofligheder. De viste stor velvilje ved at skubbe til det virtuelle synliggørelse. Jeg havde som regel hindbærssnitte med.

IIIIII4 Jeg håber ikke, jeg lovede dem noget.

Vi talte ikke meget om gruppen², den var den usynlige præmis, der gjorde det hele muligt. Der var mere på spil end et udstillingsfællesskab. Dét var netop præmissen og det fyldte temmelig meget.

27 jan 2013

27. jan. 2013 mødtes Guirlandens medlemmer i Ajstrup forsamlingshus syd for Århus for at samtale om deres udstilling senere på året. Man kan hævde, at de kuraterede.

De valgte at tale om deres værker. De brugte det meste af en søndag til at fortælle hinanden om stadierne i tilblivelsen af de objekter, som udstillingen skulle sammensættes af. Fjorten stadier fra det knapt igangsatte til den færdige demonstration af en ophængning. På skift holdt kunstnerne

oplæg om værkerne. De brugte effekter som skitser, modeller og medbragte levende billeder. Claus Ejner opførte en performance med en tommestok. De brugte ikke tid på at fordele pladserne i de tre øverste rum i Kunstbygningen. Men det havde deres opmærksomhed. Det var en vigtig dag.

Det gik omtrent op for mig, hvordan gruppens ønske om en kuraterende autonomi stod i forbindelse med kunstnernes individuelle anstrengelser. De skubbede hver for sig detaljerne i materialerne frem mod den kant, hvor genstandene skulle frigives til udstilling. På samme måde brugte gruppen samtalen som en skubben, der rammesatte deres kommende event. De var omsorgsfulde for hinanden, de understøttede kritisk og opmærksomt processerne og de dannede langsomt rammerne for udstillingens formidlende praksis. De var i færd med en kæmme det tilstedeværende materiale for historie, prioriteter og praksis.

Den sværeste udfordring var kataloget. Den beslutning udskød de.

Helle Wisbech og jeg stod ved siden af, Helle i køkkenet og jeg i nærheden. Vi betragtede og serviceerede. Kunstnerne var tilfredse med maden. Desserten, en højt svungen sukkeropsats med nødder, creme og bær fik særlig omtale.

Faunapassage

På motorvejsstrækningen mod Svendborg en halv snes kilometer før byen, passerer bilen en dobbelt rundbuet bro, beskedent og dog monumentalt er den kilet ned i det fynske bakkede terræn.

5IIIIII

Der er ikke tale om en konstruktion, der forbinder mennesker, men dyr med landskab, en såkaldt faunapassage bygget i 2008 for at dyrearten Hasselmus kan fastholde og udvikle sit tilhørsforhold til de fynske biotoper. Bilen glider hurtigt gennem det sydgående rør i krydset mellem mennesker og de menneskeregulerede dyr. På den anden side tegnes konturen af Svendborg, noget mindre end Aarhus, der har sine to a'er.

Med en stjålet metafor af Søren Kierkegaard er broen lang. Det er ikke musens rejse der er lang, den har på få øjeblikke passeret betondækket og søgt skjul i nye træer³. Broen er lang, fordi det er uvist om det kulturfænomen som betonen giver form, indfrier samfundets intentioner. Den notoriske intention er at give Hasselmusen en større biotop; den kulturelle er en semantisk, der giver politiske sprogytringer om biologisk diversitet et alibi. I den forstand er musens rejse lang, fordi ingen ved om musen og sproget når hinanden.

Drømmen kan vise sig ufrugtbar, fordi kulturen stirrer sig blind på en forestilling om naturens mangfoldighed. Det kan ligne en kollektiv idiosynkrasi om et tab af uskyld.

Biologer konkluderede i 2012, at musene ikke benyttede passagen. En teori er, at broen mangler træer, som dyret kan søge tilflugt i. Sproget har endnu ikke indhentet musen.

At kuratere betyder oprindeligt "at passe på", på samlingers genstande, museumsbygningerne, værkfortegnelserne. Senere blev det en tilstand

for agenter i en medierende kulturstrøm; Subjekter som enzymer og fremmedlegemer, der passer på alt muligt andet end selve kulturgenstandene. Fx ordene om kunsten. En flod af varianter, fra det museumsstøvede og rammesættende til den udbredte sprogform, der taler om kunstneriske intentioner, som om der var noget at opnå.

Kunstudstillingen er, som broen og tunnelen, en event der tager tid at passere. Kuratering en konstruktion, der understøtter en passage. Nogle gange med en så alvorlig mission, at udstillingstemaer bliver som guidede ture, performative eller visionære på egne eller på kunstens vegne.

Jeg får en tanke om en kuratering, der bare står, som betonen ved Svendborg. Ingen ved om noget passerer. En udstilling side om side med en kuratering, uden at parterne behøver at love hinanden noget. Måske de gør noget forskelligt for publikum. Måske de støtter hinanden, men modstand er også en mulighed.

De fleste kunstnere i sammenslutningen vil gerne have et katalog, der også eksisterer når tiden er passeret. Kataloget er et slags skema, der dokumenterer, at den store fortælling har været forbi. Nogle gange fortælles den i kataloget, andre gange tier den. Under alle omstændigheder har den stukket hovedet ind og diskret fortalt eller hvisket, at den ved noget billederne ikke ved, at billederne er vigtige. Reproduktioner af værker i kataloger gør lidt det samme. I en sjælden grad en forening mellem ord og billede.

Da Guirlandens medlemmer besluttede selv at udarbejde kataloget uden en ekstern kurators hjælp, var deres ambition ikke skriftlig. Mange foretrak en enkel billedbog. Jeg tror, de følte det som en befrielse, da jeg på et møde sagde, at de kunne bruge mit materiale.

Kataloget i din hånd, publikum, er derfor tiltænkt en funktion som faunapassage uden løfter. En sti hvorpå du kan passere et ellers vanskeligt terræn for at nå frem til udstillingen, uden at du behøver at læse noget. Du når frem under alle omstændigheder. A6 kaldes det internationale format, der ligger godt i en hånd. Man kunne også kalde det formidling med mindst mulig margen mellem kunsten og fortællingen om kunsten. Konkret kuratering. Kuratering som kuratering.

Kuratering som kuratering

[Tekst til kuratorens model]

Materialet støttes ikke, det står selv, det er den levedygtige myte. Den tilhørende rite er sømmene, væggene, prioriteringen og ophængingen. Værkfortegnelsen, kataloget, intentionen. Indbydelsen, åbningen, vinen. Det andet.

Et konstrueret symbol der viser tilbage til processen, at en sammenslutning bærer frem hvad ingen ved noget om. Der er bærere og der er bærere. Noget kræver hårdt arbejde, blodsukker. Andet kræver ånd, transparent og kunstigt.

Kan man kalde det for "dobbelt skrøbelighed"? Jeg ved det ikke, det er under alle omstændigheder i medierne, mere eller mindre. Der er et publikum.

Kunstnerne har fremstillet et virtuelt katalog, som kan hentes på adressen www.guirlanden.dk.

Klaus Marthinus

¹ "Virtuel kurator" opfattes i andre sammenhænge ofte som en rolle knyttet til algoritmiske eller kodede platforme, hvorfra kunst iscenesættes/ formidles.

² En undtagelse var mødet med Birgitte Kristensen. Udstillingen fortæller selv historien.

³ Dyret er ikke en egentlig mus, men tilhører syvsover-familien, der har træer som en del af sit habitat.

Anders Gammelgaard Nielsen
anders.gammelgaard@aarch.dk

Anne-Marie Pedersen
www.annemariepedersen.dk

Birgitte Kristensen
www.birgittekristensen.dk

Bjørn Kromann-Andersen *
www.artvark.dk

Bodil Sohn
www.bodilsohn.dk
www.humansites.dk

Claus Ejner
www.dada-invest.dk
www.clausejner2.blogspot.dk

Else Ploug Isaksen
www.elseplougisaksen.dk
www.humansites.dk

Ester Vohnsen *
www.esthervohnsen.blogspot.dk

Jan Skovgård
www.janskovgard.dk

Jørgen Mikael Andersen
www.jmand.dk

Kim T. Grønborg
www.ktgworks.dk

Maja Ingerslev
www.majaingerslev.com

Max Parylewicz
www.max-parylewicz.dk

Nils Ryberg
rybergkunst@hotmail.com

Ole Krog Møller
olekrogmoeller@gmail.com

* udstiller ikke

www.guirlanden.dk

Kunstnersammenslutningen Guirlanden

Kunsthall Aarhus 2. maj - 2. juni 2013